

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง บทบาททางการเมืองขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกับการพัฒนา
ทางการเมืองระดับท้องถิ่น: ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี การวิจัยในครั้งนี้
เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เป็นการวิเคราะห์จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ ตำรา บทความ
แนวคิด ตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและที่ได้จากการแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตาม
ขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบไปด้วย 2 กลุ่ม

กลุ่มที่ 1 ประชากรในองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี จำนวน 182 คน ได้แก่

- ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี จำนวน 1 คน
- สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี จำนวน 42 คน
- ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี จำนวน 139 คน

กลุ่มที่ 2 ประชากรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี จำนวน 339,963 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ผู้ทำการศึกษาวิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

1.2.1 กลุ่มที่ 1 ประชากรในองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ผู้ทำวิจัยใช้วิธี

จับฉลาก ได้กลุ่มตัวอย่าง 91 คน คือ

- ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี จำนวน 1 คน
- สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี จำนวน 21 คน
- ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี จำนวน 69 คน

รวม 91 คน

1.2.2 กลุ่มที่ 2 ประชากรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ผู้ทำการศึกษาวิจัยได้ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างกรณีของประชาชน โดยเปิดตารางสำเร็จรูปของ Yamane ที่ระดับความผิดพลาดที่ยอมรับได้ 0.05 % ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 399 คน

สูตรหาขนาดตัวอย่าง

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดย n = จำนวนของขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนรวมของประชากรที่ใช้ในการศึกษา (339,963 คน)

e = ความผิดพลาดที่ยอมรับได้โดยกำหนดให้มีค่าเท่ากับ 0.05

แทนค่า

$$n = \frac{339,963}{1 + (339,963 \times 0.05^2)}$$

$$= 399 \text{ คน}$$

เมื่อกำหนดได้ขนาดตัวอย่างที่จะศึกษาวิจัยแล้ว (399 คน) ผู้ศึกษาได้ศึกษา กลุ่มตัวอย่างในเขตอำเภอเมือง คัดเลือกตัวอย่างศึกษาวิจัยแต่ละแห่ง จำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย และใช้วิธีการคัดเลือกตัวอย่างโดยใช้สูตร Mercado (1977) ดังนี้

สูตรหากกลุ่มตัวอย่าง

$$n1 = \frac{nN1}{N}$$

โดย n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (399 คน)

N = จำนวนประชากรในเขตอำเภอเมืองรวมเทศบาล (339,963 คน)

N1 = จำนวนประชากรในแต่ละตำบล

n1 = จำนวนตัวอย่างศึกษาวิจัยในแต่ละตำบล

ตารางที่ 3.1 จำนวนตัวอย่างที่เป็นประชากรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

ที่	ชุมชน	จำนวนตัวอย่าง
1	เทศบาลเมือง	204
2	ตำบลนาดี	6
3	ตำบลสามพร้าว	19
4	ตำบลหนองนาคำ	17
5	ตำบลบ้านตาด	14
6	ตำบลโนนสูง	11
7	ตำบลกุดสระ	10
8	ตำบลหมู่ม่น	7
9	ตำบลหนองไฮ	14
10	ตำบลบ้านขาว	12
11	ตำบลนาข่า	7
12	ตำบลเชียงพิณ	13
13	ตำบลบ้านจั่น	18
14	ตำบลนาแกว้าง	9
15	ตำบลนิคมสงเคราะห์	8
16	ตำบลหนองขอนกว้าง	14
17	ตำบลโคกสะอาด	8
18	ตำบลบ้านเลื่อม	6
19	ตำบลหนองบัว	2
20	ตำบลหนองไผ่	0
		399

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม ชนิดตรวจสอบรายการ (check-list) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert) ได้มีการแบ่งสอบถามออกเป็น 5 ตอน ประกอบไปด้วย

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพ และรายได้ต่อเดือน จำนวน 6 ข้อ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (check-list)

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับบทบาททางการเมืองขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ประกอบด้วย การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาพและสิทธิเสรีภาพของประชาชน และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น จำนวน 8 ข้อ มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายปิด ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert)

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคในการแสดงบทบาทขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ประกอบด้วย การให้ประชาชนมีสิทธิในการได้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร คำชี้แจงจากหน่วยงานของรัฐ การให้ประชาชนมีสิทธิเลือกตั้งคณะผู้บริหารหรือผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรง การให้ประชาชนมีสิทธิเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรของชุมชน เช่น ทรัพยากรธรรมชาติ การให้ประชาชนร่วมเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อแสดงความคิดเห็นทางการเมือง การร่วมมือเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในท้องถิ่น การแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดการร่วมจัดทำประชาพิจารณ์ในด้านแผนงานและโครงการสำคัญของท้องถิ่น จำนวน 16 ข้อ มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายปิด ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert Scale)

ตอนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิด จำนวน 1 ข้อ การให้คะแนนแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert Scale) ได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในแบบสอบถามตอนที่ 2 ดังนี้

มีบทบาทมากที่สุด	ให้ค่าคะแนนเท่ากับ 5 คะแนน
มีบทบาทมาก	ให้ค่าคะแนนเท่ากับ 4 คะแนน
มีบทบาทปานกลาง	ให้ค่าคะแนนเท่ากับ 3 คะแนน

มีบทบาทน้อย ให้ค่าคะแนนเท่ากับ 2 คะแนน

มีบทบาทน้อยที่สุด ให้ค่าคะแนนเท่ากับ 1 คะแนน

การแปลความหมายของข้อมูล พิจารณาจากระดับคะแนนเฉลี่ยของช่วงระดับคะแนน (Class Interval) 5 ระดับของทามีย์ และร็อบ (Thamey and Robb) ผู้ศึกษาใช้เกณฑ์ในการแปลผลตามลักษณะข้อมูลที่เก็บมาได้ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2535 : 100)

คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.21 – 5.00 หมายถึง มีบทบาทในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.21 – 4.20 หมายถึง มีบทบาทในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.61 – 3.20 หมายถึง มีบทบาทในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.81 – 2.60 หมายถึง มีบทบาทในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00 – 1.80 หมายถึง มีบทบาทในระดับน้อยที่สุด

การให้คะแนนแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับของลิเคิร์ท (Likert Scale) ได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในแบบสอบถามตอนที่ 3 ดังนี้

มีส่วนร่วมมากที่สุด ให้ค่าคะแนนเท่ากับ 5 คะแนน

มีส่วนร่วมมาก ให้ค่าคะแนนเท่ากับ 4 คะแนน

มีส่วนร่วมปานกลาง ให้ค่าคะแนนเท่ากับ 3 คะแนน

มีส่วนร่วมน้อย ให้ค่าคะแนนเท่ากับ 2 คะแนน

มีส่วนร่วมน้อยที่สุด ให้ค่าคะแนนเท่ากับ 1 คะแนน

การแปลความหมายของข้อมูล พิจารณาจากระดับคะแนนเฉลี่ยของช่วงระดับคะแนน (Class Interval) 5 ระดับของทามีย์ และร็อบ (Thamey and Robb) ผู้ศึกษาใช้เกณฑ์ในการแปลผลตามลักษณะข้อมูลที่เก็บมาได้ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2535 : 100)

คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.21 – 5.00 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.21 – 4.20 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.61 – 3.20 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.81 – 2.60 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00 – 1.80 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด

2.2 การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนดังนี้

2.2.1 ศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2.2 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาททางการเมืองขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกับการพัฒนาทางการเมืองระดับท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนของผู้มีความรู้หลายท่าน

2.2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสร็จแล้วนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 - 4 ท่าน ตรวจสอบเพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) นำไปทดสอบหาความเที่ยงตรง

2.2.4 ปรับปรุงแบบสอบถาม หากมีปัญหาก็ทำการแก้ไข เพื่อให้เนื้อหาสาระมีความถูกต้องตรงกับประเด็นที่ต้องการจะศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประโยชน์สูงสุด ก่อนทำการเก็บข้อมูลที่แท้จริง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งที่มีอยู่ ไม่ว่าจะเป็นหนังสือ ตำรา เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ วิทยานิพนธ์ บทความ แผ่นพับขององค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยเฉพาะศึกษาจาก พ.ร.บ. องค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 และแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 3 พ.ศ.2546 หรือเอกสารของทางราชการที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อให้ข้อมูลมีความถูกต้อง และยืนยันได้

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม กับประชากรกลุ่มตัวอย่างและรับกลับคืนมาด้วยตนเองจนครบ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการตรวจสอบข้อมูลและความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วนำมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคล วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, S.D.)

ตอนที่ 2 บทบาททางการเมืองขององค์การบริหารส่วนจังหวัด วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 3 ปัญหาอุปสรรคในการแสดงบทบาทขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าความสัมพันธ์ไคสแควร์ (Chi-Square)

ตอนที่ 4 การแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ทำการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Content Analysis)

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ ทำการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Content Analysis)